

PRENUMERATA:

Miesięcznie we Lwowie 175 Mk., z dostawą do domu 195 Mk., z przesyłką w Polsce 200 Mk., winnych państwach 250 Mk. — Za zmianę adresu dopłaca się 5 marek.

Cena numeru 10 Mk.

Konto czekowe P.K. 140.561.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty pocztowej.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano

Ceny ogłoszeń:

Za pierwszą nieparzystą. Zw. i czajne 12 Mk. „Nadzwyczajne” 40 Mk. „Niedzielnik” 30 Mk. na pierwszej kolumnie 100 Mk. Przed kolumną 10 Mk. Po trójnicy i kolumnach 60 Mk. Brakne ogłoszenia za każdy wyraz 5 Mk.

Cała strona 12.000 Mk., pół strony 6.000 Mk., jedna strona pierwsza (pod nagłówkiem) 36.000 Mk., jedna strona na 1. stronie 12.000 Mk. Paski na kolumnach telegraficznych po cenie „Nadzwyczajne”. Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50% drożej.

„Kurjer Lwowski” wychodzi z dnia następnego.

Redakcja przy ulicy Ossolińskich 1. 15. Administracja przy ulicy Chorażczyzny 1. 26. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biuro Administracji otwarte codziennie od godz. 6. rano do 1. w południe i od godz. 3 do 6. wieczór. — Adres dla telegr.: „Kurjer”, Lwów. — Rękopisy nie zwraca się. — Telef. redakc. 19. W Warszawie prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień”, ul. Włók 19, oraz Admin. „Gazety Lud.” ul. Świętokrzyska 17.

Dziennik wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”.

Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Cieężkie przesilenie gabinetowe.

P. S. L. zezwala Witosowi na wręczenie dymisji. Endecja usiłuje rozbić zespół Stronnictw Centr. Neudałe kombinacje endeckie. Projekt powołania Rady finansowej o dyktatorskich kompetencjach.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. (G.) W godzinach rannych odbyło się posiedzenie Zarządu Klubu P. S. L., na którym przyjęto rezolucję, dotyczącą sprawy gabinetowej. Rezolucję tę przedstawił następnie Zarząd na plenum posiedzenia Klubu, które się odbyło popołudniu. Po krótkiej wymianie zdań Klub jednomyślnie przyjął następującą rezolucję:

„W chwili, gdy niepodległy byt państwa był zagrożony PSL. zdecydowało się przyjąć za państwo odpowiedzialność i wysłało do rządu swego prezesa zgodną wolę wszystkich stronnictw w wysłaniu tego na kierownika rządu. Rząd, na którego czele stał prezydent Witos, obronił byt państwowy i utrwalił niepodległość. Dał narodowi zmęczonemu wojną pokój i przez to stworzył podstawę normalnego życia gospodarczego i państwowego. Oceniając w pełni trudność piętrzącą się przed państwem, konieczność wkroczenia całego narodu na drogę żmudnej codziennej pracy pokojowej, wymagającej skupienia wszystkich sił rząd Witosu dwukrotnie zwracał się do Sejmu z tem, że dążenie do umiędziewienia owoce pracy pokojowej, powinno znaleźć swój odpowiednik w rządzie. Dwukrotnie oddawał władzę do dyspozycji Sejmowi. Stronnictwa sejmowe udzieliły jednak przed odpowiedzią ścieżki i wybrały wygodną drogę obojętności, uniemożliwiając stworzenie nowego rządu. Nie chcąc państwa pozostawić na łaskę losu klub PSL. łącznie ze stronnictwami środka postanowił w dalszym ciągu ponosić ciężką odpowiedzialność i pozostawił swych przedstawicieli w rządzie. Stronnictwa, które jeszcze w czerwcu nie chciały przyczynić się do nowego rządu, zastrzegły w ostatnich tygodniach opozycję, która się przerodziła wprost w walkę przeciw państwu, w rozpetaną agitację wiecową i prasową (tak bezwzględna, że spiewano „autorytet władzy, podkopano wiarę w gmachu państwowości przez świadome rozprzeganie administracji. Paraliżowało wolę czynu w społeczeństwie przez skierowanie mas na drogę nieprzebiegającej w środkach a bezpłodnej krytyki. Nie cofając się przed zdeptaniem tego, co w państwie samo rządnem musi być szanowane. Wszystko to nabyło w chwili, gdy rząd całkowicie zajęty był walką z czynnikami wywołanymi, które kierowane ręką naszych wrogów godziły znowu w same fundamenty naszej niepodległości. W tych warunkach klub PSL. zgodnie z członkami rządu z ramienia stronnictwa doszedł do przekonania, że dalszej odpowiedzialności za rządy w państwie ponosić nie może, i dla tego uchwala:

- 1) Zatwierdzić uchwałę Zarządu co do wycofania przedstawicieli klubu PSL. z rządu,
- 2) ustępującym członkom rządu w szczególności prezydentowi ministrów Witosowi, klub

PSL. wyraża pełne zaufanie oraz gorące podziękowanie za sprawowanie rządów w czasie dla Państwa Polskiego najkrytyczniejszym.

Inne kluby, należące do Zespołu Stronnictw Centrowych analogicznych rezolucji nie przyjęły. Prawdopodobnie ma się ukazać enuncjacja Zespołu Str. Centr., która będzie wyrażać pod tym względem opinię wszystkich klubów Zespołu. Wkrótce po zakończeniu posiedzenia P. S. L., odbyła się Rada ministrów, na której uchwalono prosić prez. min. Witos o wręczenie Naczelnikowi Państwa dymisji całego gabinetu. Dymisję tę ustępujący prezydent wręczy Naczelnikowi Państwa w sobotę.

W czasie, gdy się rozgrywały te wypadki, kluby Narodowej Partji Robotniczej, „Wyzwolenia” i Pracy kulturalnej otrzymały list podpisany przez posła Stapińskiego z propozycją porozumienia w tym duchu, by przewodnictwo gabinetu powierzyć posłowi Dębskiemu. Posłowi temu lewica udzieliłaby poparcia.

W ciągu całego dnia w kuloarach sejmowych prowadzono debaty nad ewentualnościami, jakie powstać mogą w dążeniu do zażegnania przesilenia. Bardzo żywo komentowano pierwsze próby endecji, sondującej opinie, co do możliwości utworzenia gabinetu. Misję tę powierzyła endecja Korfiantemu, który zaczął działać w dwóch kierunkach. Pierwszą próbą było usiłowanie rozbięcia Zespołu Str. Centr. W razie powodzenia mieli endecy jedno ze stronnictw wciągnąć do swojej kombinacji. Jednakże w kołach Zespołu wszelkie próby endeckie spotykały się z odmową, albowiem stronnictwa, które tylko przeszkadzało, uniemożliwiali wszelką pracę państwową, nie mogło liczyć na żadne względy. Drugą próbą Korfiantego było dążenie do wciągnięcia w kombinację endecką N. P. R., ale i tu, jak nas zapewnił spotkał się z należytą odpawą. Wierzoną w kuloarach sejmowych, że gdyby nie udało się stworzyć żadnej kombinacji, na której mógłby się oprzeć rząd parlamentarny, wówczas wysunęłaby się siłą rzeczy koncepcja gabinetu pozaparlamentarnego. Gdyby do tego doszło, to wedle opinii kół sejmowych, temu, komu by tę misję powierzono, musiano by pozostawić swobodę w doborze kolegów gabinetu.

Jednocześnie z omawianiem w kuloarach tych dwóch projektów, bardzo poważnie zastanawiano się nad ewentualną koniecznością utworzenia Rady Finansowej, któraby miała kompetencje dyktatorskie. Radę taką powołano by mocą specjalnej uchwały sejmowej. Powołany byłby do niej ekspert-finansista. Według opinii poważnych kół sejmowych, Radę Finansową powołano by

zarówno na wypadek utworzenia gabinetu parlamentarnego, jak i pozaparlamentarnego.

W uzupełnieniu informacji naszych o pierwszym stadium przesilenia dodać należy, że marszałek Sejmu usiłować będzie prawdopodobnie zwołać konwent seniorów dla przeprowadzenia medjacji. Wobec tego jednak, że przeważna większość frakcji sejmowych zupełnie nie ma zaufania do bezstronności marszałka, wątpliwem jest, czy konwent da jakie rezultaty. Rozpoczęcie jakichś poważnych kroków dla zażegnania przesilenia przed wtorkiem spodziewać się nie należy, albowiem wszyscy posłowie N. Z. L. wraz ze Skłuskim wyjeżdżają na walny zjazd Zjednoczenia do Częstochowy.

Niebezpieczeństwa przesilenia.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 8. września.

(K) Niecofająca się przed niczem destrukcyjna taktyka grup opozycyjnych stworzyła sytuację stwarzającą nowe przesilenie. Rząd stojący w godzinie rozstrzygnięcia sprawy śląskiej i wileńskiej poczuł się zmuszony wobec braku poparcia dostatecznego do złożenia swych mandatów. Nie wolno bowiem w chwilach tak doniosłych działać, opierając pod nogami szereg podkopów i zawad, robionych przez stronnictwa opozycji w celu powalenia gabinetu. Nie zważa się w wywrótowej pracy na nic i nie usiłuje nawet zasłaniać frazesami, idzie się tylko prosto do wytknięcia celu, którym jest osiągnięcie upragnionej władzy.

Przesilenie, wywołane przez stronnictwa prawicy przy gwałtownych atakach stapińczyków, stwarza sytuację i gwałtownie niepokojącą dla nas. Obecnie trzeba było skupić naprawdę wysiłki całego narodu i jego wszystkie środki, aby wygrać wszelkie raty w sprawie śląskiej i wileńskiej, co jedynie umożliwiłoby poprawienie ostateczne naszej sytuacji gospodarczej. Tymczasem plan na ustach i walka była metodą postępowania grup opozycyjnych.

Państwo twórcze wysiłki stronnictwa ludowego były skutecznie rozbijane, lecz należy mieć nadzieję, że w ostatecznym wyniku stworzy się sytuacja, która pozwoli stronnictwu ludowemu odegrać w bardzo niedalekiej przyszłości przynależną mu rolę. Wysiłki endecji nie będą mogły powodzić się powodzeniem i zapewnić poparcia większości sejmowej.

Kurządowi demokratycznemu.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 8. września.

(K) Sprawa prawie już zgłoszonej rezygnacji gabinetu p. Witosza wywalała w szeregach socjalistycznych pełne zamieszanie. Możliwość objęcia rządów przez narodową demokrację nie zdaje się uśmiechać przywódcy PPS. W związku z tym słowami rzeczy mówią w pewnych odtłumach tego klubu o możliwości przychylenia się w pewnych warunkach do koncepcji rządu centrowo-lewicowego. Przy udzieleniu szeregu koncesji ruchowi robotniczemu, taka możliwość zdaje się być dalsze prawdopodobna. Szereg przywódców klubu socjalistycznego w prywatnych rozmowach daje do zrozumienia, że ewentualność ta jest brana pod uwagę.

—o—

Nacisk na p. Skulskiego.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 8. września.

(K) W pewnych kołach Zjednoczenia ludowego daje się zauważyć dzięki czynionej działalności Związku ludowo-narodowego nacisk na p. Skulskiego w kierunku nakłonienia go do pertraktowania z grupami prawicy. Nacisk ten spłyka się z uporem lewego skrzydła Zjednoczenia. Niedawno dokonany rozłam z grupą p. Dubanowicza zdaje się oddziaływać także na obecny stan rzeczy. Tymczasem sprawa pozostaje jeszcze w zawieszaniu wobec rozciągania się większości przywódców tego obozu. Możliwe jest, że ostateczną konsekwencją będzie jeszcze odłączenie się małej grupy posłów od Zjednoczenia ludowego, w którym razie należy przypuszczać, że zasadnicze stanowisko p. Skulskiego zostanie niezmiennione.

Konflikt Rzeszy z Bawarią.

Rokowania między rządem Rzeszy a rządem bawarskim nabrały na coraz to nową trudność. Rząd centralny domaga się od rządu bawarskiego zniesienia stanu wyjątkowego, gdy rząd bawarski gotów jest wziąć tę sprawę pod rozważenie, ale pod warunkiem, że rząd centralny coine rozporządzenie nadzwyczajne, wydane przez komisję wyjątkową (dla ochrony republiki). Kanclerz Wirth skłonny jest do wszelkich możliwych ustępstw, jednakowoż Bawaria wyszukuje nowe trudności. Według opinii kół bawarskich położenie jest bardzo poważne. Kryzys jest większy, niż się spodziewano. Prasa bawarska atakuje ostro rząd centralny i mówi otwarcie o niebezpieczeństwie, grożącym całoci Rzeszy. Koła robotnicze i socjalistyczne stoją solidarnie po stronie Berlina. Obradująca w Monachium konferencja bawarskich przywódców socjalistycznych oświadczyła, że poprze rząd Wirtha wszystkimi siłami. W akcji przeciw reakcyjnemu rządowi Vahra idą niezawodnie w jednym szeregu z schematycznymi.

—o—

Górny Śląsk przed Ligą Narodów

STANOWISKO WICEHR. ISHII.

Zamalo uwagi zwrócono w Polsce na raport przewodniczącego wydziału Ligi Narodów wicehr. Ishii w sprawie górnośląskiej.

Kiedy Rada Najwyższa przekazała kwestię śląską Lidze, nikt nie ludził się, że czymś to ona w celu zrzućcia z siebie odpowiedzialności i że decyzja Ligi, ze względu na przeważający wpływ Angli, i jej licznych klientów, będzie dla Polski niekorzystna. I dziś nie podobna przesadzać, jak wypadnie wyrok, zważywszy, że potężne wpływy działają przeciw nam i że bezstronność międzynarodowej instytucji należy jeszcze do złotych bajek.

Stanowisko Ligi Narodów nie jest łatwe. Nigdy sprawa tak wielkiej wagi nie była jej poruczona. Liga musi odpowiedzieć zadaniu międzynarodowego trybunału, oraz walczyć się z labiryntem, zwalczających się interesów. Liga stoi dziś na rozdrożu: albo ma stwierdzić, że rzeczywiście stoi na straży sprawiedliwości i sumienia świata, lub dowiedzieć skutecznie, że członkowie jej działają jedynie jak reprezentanci swych państw, a nie ludzkości, że są ślepiem narzędziem intryg i kręactw dyplomatycznych wielkich mocarstw.

W Europie coraz silniej wybijają się przekonanie, że sprawa śląska będzie albo grobem Ligi albo początkiem jej emancypacji i rozwoju.

Wyrazem tych wyjątkowych trudności, wobec których znajduje się Liga, był właśnie raport wicehr. Ishii.

Wicehr. Ishii zarówno w raporcie, jak i w oświadczeniu, złożonym na posiedzeniu wydziału, podkreślił wyraźnie swoje stanowisko pełne rezerwy, które nie pozwoliło mu na dokładniejsze przedstawienie sprawy, na podkreślenie pewnych najważniejszych punktów kwestii śląskiej z obawy, aby jego interpretacja nie była fałszywie zrozumiana i nie była uważana za inspirowanie z góry w pewnym kierunku.

To stanowcze powstrzymanie się od wszelkiego exposé wskazuje, że od samego początku gra dyplomatyczna i nacisk na Ligę ze strony stolic europejskich był bardzo poważny. Ten fakt był zapewne także powodem, że tak trudno było znaleźć referenta dla sprawy śląskiej. Kandydaci zdawali sobie sprawę, że bezstronności nie można pogodzić z interesami mocarstw.

Jednak mimo tę zupełną rezerwę raport wicehr. Ishii mówi wiele, bardzo wiele i daje rekojmie, że jednak Liga nie może publicznie dawać kłamu swemu powołaniu. Stwierdzić musi każdy, że raport przyznaje otwarcie i jasno rację Polsce. Wicehr. Ishii wyraźnie podkreśla, że choć plebiscyt wykazał w pewnych północnych i wschodnich okolicach rolniczych większość niemiecką, to na południu ludność górnicza wypowiedziała się za Polską. Przechodząc do omówienia sprawy środkowych okęgów, z wielką odwagą, wbrew twierdzeniom angielskim, wicehr. Ishii stwierdził, że tam, gdzie się znajdują centra metalurgiczne i chemiczne, oraz kopalnie żelaza i

węgla, większość gmin wypowiedziała się za Polską, natomiast Niemcy zwyciężyli w miastach. Miasta te jednak, zdaniem wicehr. Ishii, są otoczone gminami, które oświadczyły się za Polską. „Trzeba również zważyć, że choć te miasta tworzą rodzaj sieci, zależą one ze względu na surowce im niezbędne od powiatów mniej lub więcej oddalonych. Geograficznie leżą na samej granicy Górnego Śląska: zdala od zespołu gmin o większości niemieckiej. Oprócz tego okręgi, które je od nich dzielą, są bardzo rzadko zaludnione”.

Zatem, wstrzymując się od wszelkich wskazań i dyrektyw, wicehr. Ishii uważał jednak za niezbędne stwierdzić polskość okręgu przemysłowego śląskiego, przemleć jej nie mógł i pominąć tego faktu nie będzie mogła Liga Narodów.

Raport wicehr. Ishii pozostaje bronią poważną w ręku Polski.

Nie wyklucza on załatwienia niekorzystnego, zwłaszcza n. p. neutralizacji Śląska, ale kępuje w znacznej mierze delegatów obradujących nad sprawą śląską.

Za rekojmie także pewna można uważać twierdzenie jego, że Liga nie może grać roli arbitra, że dla niej nie ma strony polskiej i niemieckiej, jest tylko samo teoretyczne zagadnienie.

Nota Branda z 24. sierpnia br. zapowiada, że rządy reprezentowane w Radzie Najwyższej, uroczyście zobowiązały się przyjąć rozwiązanie, proponowane przez wydział Ligi. Stało się to za inicjatywą premiera francuskiego, który do brze sobie zdaje sprawę, że trwałość jego rządu zależy od pomyślnego dla Polski rozstrzygnięcia. Może liczył on właśnie na to, że Liga Narodów krepowana będzie obowiązkiem bezstronności, „noblesse oblige”. A może miał też i inne pewniki polityczne.

Doświadczenie dotychczasowe nauczyło nas, że delegaci państw w Lidze działają zawsze w imieniu swego kraju i w myśl polityki swej ojczyźnej stolicy. Być może, że dla Polski Tokio nie jest zamknięte i że wobec tarć anglo-japońskich, Warszawa zaczyna nabierać większego znaczenia dla kręu słońca. Już przed dwoma miesiącami, gdy padła pierwsza zapowiedź konferencji warszawskiej i zarysowała się możliwość porozumienia anglo-amerykańskiego, sferom politycznym francuskim uświadomila się łączność spraw franko-japońskich na konferencji przyszłej. Anglia prowadzi skomplikowaną grę, wiążąc wiele nici naraz, jej śladem powinni iść i inne państwa. A nasza placówka dyplomatyczna w Tokio czuwać musi.

L. C.

Panu Bogu ogarek i diabłu świeczkę.

Niemiecka partja ludowa wobec republik.

Pojawił się oficjalny komunikat niemieckiej partji ludowej (Deutsche Volkspartei), w którym frakcja pochwała stanowisko, zajęte przez jej przewodcę Srassemanna i uznaje potrzebę ochrony obecnego ustroju przed wszelkiego rodzaju gwałtem, tak z prawa, jak i z lewa. Partja strzeże się jak najostrzej przeciwko naciskowi, stosowanemu przeciw obchodem narodowym i przeciwko terrorowi ulicy.

Ze spraw rosyjskich.

CODZIENNE KŁOPOTY SOWIETÓW.

W Kańsku miał miejsce w dniach ostatnich bunt... czerwogwardystów, w czasie którego schwytano przewodniczącego kańskiejskiej czerezwyczajki, niejakiego Hirscha wraz z dziewczęcionami „współpracownikami”.

Wszystkich związano i rzucono pod nadjeżdżający pociąg.

SIEMIONOW POZBAWIONY GODNOŚCI.

Konferencja kozacka, obradująca we Władywostoku, postanowiła pozbawić atamana Siemionowa zaszczytnego tytułu dowodzącego atamana.

ZGON UCZONEGO ROSYJSKIEGO.

Według wiadomości otrzymanych z Berlina, zakończyć miał życie w Petrogradzie znany rosyjski filozof, prof. A. I. Wwiedieński.

KRAWO STŁUMIONY, RZEKOMY SPISEK.

„Petrogradzka Prawda” w dalszym ciągu podaje szczegóły o odkrytym niedawno „groźnym spisku” (?), odkrytym rzekomo przez petrogradzki sowiet. W spisku tym uczestniczyć miało aż 200 osób, zaś inicjatorami jego i przywódcami byli emigranci (oczywiście!), mieszkający obecnie w Finlandji. W liczbie spiskowców większość stanowia profesorowie, studenci, funkcjonariusze sowietcy, a nawet... komuniści! Uporano się jednak ze spiskiem szybko i... po bolszewicku: 61 proc. spiskowców już rozstrzelano, w tej liczbie prof. Targancewa, prof. prawa państwowego Łazarewskiego, geologa Roszkowskiego, księcia Uchomskiego i w. i. Sowiet petrogradzki wydał przy tej okazji odezwę, wzywając naród do wyłączenia sił celem sparaliżowania wszelkiego rodzaju spiskowych zamierzeń. „Prawda” i „Krasnaja Gazeta” starają się — oczywiście — odnaleźć związek przyczynowy pomiędzy owym spiskiem a członkami niedawno zlikwidowanego „Komitetu ratunkowego”, twierdząc, że „Komitet” dążył do zagarnięcia władzy w Rosji.

LOS UWIEZIONYCH CZŁONKÓW „KOMITETU RATUNKOWEGO”.

Prokopowicz i inni wybitni członkowie „Komitetu ratunkowego” poddani zostali sądowi rewolucyjnemu, na czele którego — jako sędzia śledczy — stoi niejaki Kahan, inkwizytor „Czerwyczaiki”.

WINNICZENKO SPRZENIEWIERZYL SIĘ... UKRAINIE.

Wiedeńskie „ukraińskie” pismo „Wola” zarzucił Winniczenko, że otrzymanych 500 tys. rs. dla „Dyrektoriatu”, nie użytych na cel przeznaczony, nie zwrócił rządowi, lecz oddał je partji komunistycznej.

L. Z.

Sprawa górnośląska na Lidze Narodów.

Badanie sprawy górnośląskiej. Komisja chce być bezstronną.

Paryż. (EE.) „Petit Parisien“ donosi z Genewy, że każdy z 4 członków komisji, której do oceny oddano sprawę górnośląską, opracuje swoje samodzielne sprawozdanie. Następnie poszczególne te sprawozdania opracowane zostaną w formie jednolitego projektu, który będzie przedłożony Radzie Ligi Nar. na sesji plenarnej. Dokument ten nie będzie zawierał żadnych projektów rozstrzygnięcia, lecz zbiorowe opracowanie problemu. Obecnie odbywają się luźne osobiste rozmowy delegatów z członkami L. N.: Balfourem, Bourgeois i innymi. Z kół dobrze poinformowanych donoszą, że przedstawiciel Włoch będzie stanowczo bronił stanowiska, jakie swego czasu zajął w Paryżu Bonomi, oraz że Włochy poprą bezwzględnie tezę angielską. Delegat Brazylii Da Cunha oświadczył (w wywiadzie) jednemu z dziennikarzy, że członkowie L. N. zajęci są obecnie studiowaniem materiału. Badania ich są o tyle trudne, że są zdecydowani nie ulec żadnym

wplywom postronnym: jedyną troską ich jest, by w tej sprawie zatryumfowało prawo i sprawiedliwość. Członkowie komisji postanowili pracować bez udzielania jakichkolwiek informacji o wynikach swej pracy na zewnątrz. Istnieje jednak prawdopodobieństwo, że rozstrzygnięcie Ligi N. zapadnie po zamknięciu walnego zebrania jeszcze w październiku rb.

WYNURZENIA CECILA W SPRAWIE GRANIC POLSKI.

Genewa. (EE.) Robert Cecil w przemówieniu swem w dniu 8. bm. poruszył sprawę górnośląską, wyrażając nadzieję, że Rada L. N. osiągnie w tej sprawie decyzję słuszną i sprawiedliwą. Lord Cecil poruszając sprawę sporu polsko-litewskiego wyraził życzenie, aby położono wreszcie koniec temu „gorszącemu zatargowi“, który stanowi niebezpieczeństwo dla pokoju światowego.

Nowy projekt Hymansa.

Wilno autonomicznym kantonem.

Genewa. (EE.) Rad. Nowy projekt Hymansa wręczony został Askenazemu i Gaiwanoukasowi dnia 4. września. Okręg wileński stanowić ma kanton autonomiczny, zorganizowany wzorem kantonów szwajcarskich. Atrybucje n. litewskiego byłyby podobne do atrybuc. n. szwajcarskiego. Klajpeda zostałaby przyznana obu stronom, przy czem obszar należałby suwerennie do Litwy, Polska zaś miałaby prawo używalności portu, oraz Niemcy w każdym czasie dla wszelkich transportów, włączając w to wojenne.

WILEŃSZCZYZNA PRZECIW NOWEMU PROJEKTOWI HYMANSA.

Wilno. (EE.) Rad. Nowy projekt Hymansa wcielenia Wileńszczyzny do Litwy na podstawie autonomii prowincjonalnej wywołał tu powszechne oburzenie. Wszystkie stronnictwa stanowczo potępiają projekt, orzekając, że nowa kombinacja Hymansa nie może być dyskutowana.

LAPÓWKA NIEMIECKA DLA KARACHANA.

Warszawa. (EE. Radio). Według kursujących tu pogłosek Karachan otrzymał czekiem 50 milionów marek niem. z Banku Rzeszy na Bank Warszawski.

SPRAWA PRZYJĘCIA DALSZYCH PAŃSTW DO LIGI NADODÓW.

Genewa. (PAT.). Szósta komisja Ligi Narodów w sprawie przyjęcia Węgier, Estonii, Litwy i Litwy do Ligi Narodów przyjęła propozycję Vivianiego, aby utworzyć podobnie jak w roku zeszłym subkomisję, która zbada bliżej tę sprawę.

ROZRUCHY W MIŃSZCZYNIE.

Wilno. (EE. Radio). W Mińszczyźnie szerzą się rozruchy w związku ze ścaganiem podatku zbożowego. Masowe procesy ukrywania produktów i rekwizycji dokonywanych przemocą przez wojsko. Wojska szwedzkie stłumiły powstania miejscowe.

NAJAZD GŁODNYCH NA MOSKWE.

Moskwa. (EE.) Krąży tu pogłoski, jakoby wielkie tłumy głodnych ruszyły z gubernii rzańskie na Moskwę.

SOWIETY PRZECIW AMERYK. POMOCY.

Gdańsk. (PAT.) Z Londynu donoszą: Według sprawozdania amerykańskiego, otrzymanego z Moskwy, znikła wszelka nadzieja, aby rząd bolszewicki współdziałał w akcji zwalczania klęski głodowej w Rosji. Rząd sowieński nie tylko że rozwiązał apolityczny komitet pomocy i uwzględnił względnie wymordował członków tego komitetu, lecz obecnie ubiwna władze amerykańskie o usiłowanie wywołania w Rosji powstania.

Londyn. (PAT.) Reuter. Odpowiedź rządu sowieckiego na notę komisji dla sprawy pomocy głodnym w Rosji, rezydującej w Paryżu, równoznaczna jest z odmową. uniemożliwiająca wyjazd do Rosji.

SLEDZTWO PRZECIW KOMITETOWI POMOCY GŁODNYM.

Moskwa. (EE.) Rad. Czeretwyczojka prowadzi energiczne śledztwo w sprawie działalności rozważanego komitetu pomocy głodnym. 20 członków komitetu siedzi w więzieniu.

LIST MORDERCY ERZBERGERA.

Berlin. (EE.) Jedno z pism niemieckich otrzymało list niewykrytego dotąd mordercy Erzbergera, który oświadcza, że w najbliższym czasie opuści on Niemcy. Według wszelkiego prawdopodobieństwa jest to osoba identyczna z tą, która zamieszkała w hotelu zajęty przez Erzbergera. Zwłaszcza podobieństwo charakteru pisma listu z podpisem umieszczonym w książce hotelowej jest uderzające.

UMOWA ROSYJSKO-NORWESKA.

Moskwa. (EE.) W Chrystianii zawarta została umowa handlowa rosyjsko-norweska. „Izwestia“ zamieszcza z tego powodu tryumfalny artykuł, w którym dowodzą, że akt ten równa się uznaniu rządu sowieckiego.

WOJNA AUSTRO-WĘGIERSKA.

Wiedeń. (PAT.) „Arbeiter Zeitung“ donosi z Wienerneustadt, że o godz. 12 w nocy bandy węgierskie, idące pod Agendorf, zaatakowały żandarmerię austriacką pod Metzdorf. Walka trwała do południa. Metzdorf jest w posiadaniu żandarmerii austriackiej.

ENTENTA PO STRONIE AUSTRII.

Wiedeń. (PAT.) „Polische Korrespondenz“ donosi, że mocarstwa koalicyjne zapewniły ponownie rząd austriacki, że zupełnie podziwiają stanowisko Austrii w kwestji zachodnich Węgier.

OFENZYWA GRECKA ZNOWU ZLAMANA.

Londyn. (PAT.) Reuter. Ofenzywa grecka została przełamana. Pewne oznaki zdają się wskazywać na odwrót Greków. Wojska greckie zajmują pozycje położone 65 km. na północy wschód od Angory.

Masowa fabrykacja fałszywych monet.

(Od naszego warszawskiego korespondenta).

Warszawa, 8. września.

(O) Naszym władzom państwowym udało się wpaść na trop poważnej organizacji, działającej pnia terenem państwa polskiego, a zajmującej się masową fabrykacją marek polskich. Istnieje poszlaki pewnego związku tej akcji z działalnością organów państwowych tego państwa, na terenie którego odbywa się fabrykacja. Fabrykacja ta jest

ułatwiona przez to, iż papier, na którym są tłoczone nasze marki właśnie został nabyty w tym kraju. Dalsze kroki są w toku. Możliwe jest po czynienie całego szeregu specjalnych zarządzeń w związku z powyższym faktem.

(O ile nam wiadomo, krajem, o którym wyżej mówimy, są Niemcy. — Red.).

Wykrycie gniazda bolszewickiego w Równem.

FAŁSZYWE WIEŚCI O SPISKU NA NACZELNIKA PAŃSTWA.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) W związku z informacją, która pojawiła się w pismach o wykryciu w Równem spisku na życie Naczelnika Państwa, dowiadujemy się w głównej komendzie policji państwowej: W Równem wykryto skład materiałów wybuchowych, przeznaczonych do wysadzania mostów itd. przez organizację Zakordia i dokonano aresztowań. Nie wykryto jednak żadnych śladów przygotowywanego zamachu na Naczelnika Państwa.

MIEDZYNARODOWA SOLIDARNOŚĆ PASKARZY WALUTOWYCH.

Warszawa. (EE. Radio). Manipulacje giełdy warszawskiej stwierdzają jej łączność z Berlinem i Gdańskiem. Znikła marka w Berlinie zwiększyła od razu podaż walut zagranicznych. (A gdzie zapowiedziane represje na paskarzy walutowych? —

NAWET DOZORCY DOMOWI PASKUJA.

Warszawa. (EE. Radio). Związek zawoławczy domowych sprzedawców wagon cukru z Poznania. Cukru tego nie sprzedal swym członkom, lecz poscil go na pasek. Wladze sadowe osadzily zarzadz w areszcie za niedozwolona spekulacje.

O CZEM RADZIĆ BĘDĄ WOJEWODOWIE.

Warszawa. (PAT.) Dowiadujemy się, że głównym przedmiotem obrad rozpoczynającego się w dniu 10. bm. zjazdu wszystkich wojewodów będzie ochrona granic i walka z przemyślnictwem, przekazane w myśl uchwały Rady ministrów z dnia 2. września ministerstwu spraw wewn. Na zjeździe omawiane będą również sprawy oszczędności, oraz sprawy dotyczące organizacji i zadań samorządu.

P. BUZEK REFERENTEM PROJEKTU ORDYNACJI WYBORCZEJ.

Warszawa. (PAT.) Komisja konstytucyjna pod przewodnictwem p. ks. Lutostawskiego w obecności wiceministra Karczyńskiego przydzieliła referat o projekcie ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu posłowi Buzkowi. Stronnictwa mają się zastanowić nad stanowiskiem swoim do projektu rządowego w przeciągu tygodnia. Następne posiedzenie komisji odbędzie się w piątek 16. bm.

KONFERENCJA POCZT.-TELEGR. PAŃSTW BAŁTYCKICH.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) Dnia 20. bm. rozpocznie się konferencja państw bałtyckich. Rząd polski oraz Wolne Miasto Gdańsk na konferencji reprezentować będzie poseł Kamieniecki w towarzysztwie ekspertów pp.: Nowickiego i Götza, oraz w towarzysztwie eksperta W. M. Gdańska p. Etticha.

Konflikt polsko-łotewski.

Rząd polski otrzega.

Warszawa. (PAT). W sprawie stosunku Polski do Łotwy minister spraw zagran. Skirmuntowski oświadczył:

Rząd polski niejednokrotnie miał sposobność sprzeciwiania swego stanowiska zasadniczego w sprawach polityki bałtyckiej. Ostatnie wydarzenia zdają się jednak wskazywać na dążności do układowi stosunków, który musi w swej konsekwencji skłonić nas do zasadniczej rewizji tych metod i wytycznych, jakich trzymała się nasza dotychczasowa polityka bałtycka. Jeżeli bowiem nasze stosunki z Finlandją i Estonją są nadal serdeczne i oparte na wzajemnym zaufaniu i poczuciu łączności interesów, to nie możemy niestety tego powiedzieć w obecnej chwili o stosunku do Łotwy, w której zaczynają ujawniać się czynniki skłaniające się ku układowi polityki wrogiej Polsce. Jest to

tem dziwniejsze, że Polska nie zawahała się w trudnych chwilach udzielić państwu łotewskiemu bezinteresownej pomocy bez zastrzeżeń.

W stosunku do t. zw. Trójkątka bałtyckiego Polska zachowuje zupełną neutralność dopóki chodzi o stosunek ekonomiczny. W stosunku jednak do układu politycznego Łotwy z Litwą o nieokreślonej rozciągłości układu, któryby się opierał na porozumieniu wojskowym, Polska musiałaby zająć takie stanowisko, któreby odpowiadało zabezpieczeniu i konsolidacji państwowości polskiej. Pragniemy i chcemy żyć w jak największej zgodzie i przyjaźni z narodem łotewskim, dla tego musimy zwrócić uwagi narodu łotewskiego na poważne konsekwencje, jakie mogą wynikać z postępowania rządu łotewskiego.

Towarz. Szkoły Ludowej.

W dniach 11. i 12. bm. odbędzie się we Lwowie walny zjazd Towarzystwa Szkoły Ludowej, na który Zarząd Główny przygotował sprawozdanie z działalności Towarzystwa za lata 1919 i 1920.

Towarzystwo Szkoły Ludowej wzięło sobie za zadanie szerzenie oświaty wśród najszerszych mas ludu i obronę polskości na kresach i spełniało to zadanie z wielkim nakładem pracy i energii, otrzymując od społeczeństwa bardzo znaczne środki na ten cel. Dzięki Towarzystwu Szkoły Ludowej powstało w Małopolsce wschodniej około 500 szkół polskich, na Śląsku Cieszyńskim i jego pograniczu oraz na Morawach stworzono szereg szkół ludowych i wydzielonych męskich i żeńskich, gimnazjum realne w Orłowej i w Białej, oraz seminarjum nauczycielskie w Białej, nie licząc kursów uzupełniających przemysłowych, ochronek, burs, czytelni i wielu innych instytucji oświatowych. Po powstaniu Państwa Polskiego zadania organizacji szkół zostaną powoli przeniesione na władze państwowe, chociaż tu i ówdzie jeszcze bardzo ważny obowiązek moralnego i materialnego opiekowania się temi szkołami i placówkami oświatowymi, które dawniej założyło Towarzystwo, a które zostały przyjęte przez nowe organizacje oświatowe. Ze względów narodowych obowiązek to nader ważny, a tem cięższy, że wymaga wielkiego nakładu finansowego, bo rocznie około 100 milionów marek polskich.

W wolnej Polsce wysuwa się na plan pierwszy działalność Towarzystwa tak zwana oświata pozaszkolna, której zadaniem jest nie tylko nauka czytania i pisanie, oraz rachunków, szerzona wśród najszerszych warstw ludu, ale także uobywatelenie i wzbudzenie zrozumienia obowiązków względem własnego Państwa wśród tych wszystkich, którzy we własnym Państwie mają zagwarantowane daleko idące prawa wolnych obywateli. Szerzenie kultury państwowej, której brak tak niestety widoczny jest w naszym społeczeństwie, staje się naczelnym zadaniem Towarzystwa Szkoły Ludowej. Wprawdzie w latach sprawozdawczych ogólna sytuacja państwowa i prawie stały stan wojenny nie pozwalały Towarzystwu na rozwinięcie intensywniej działalności, gdyż z jednej strony pracownicy Towarzystwa rozbiegli się na wszystkie strony wojennej Polski, a z drugiej strony zaczęli się do wojska narodowego, to jednak dorobek Towarzystwa przedstawiony w wydanym świeżo sprawozdaniu przedstawia się niezwykle poważnie. Prawie wszystkie Kola T. S. L. odżyły już na nowo, szkół utrzymywało Towarzystwo 311, kursów dla analfabetów urządzono 77, domów ludowych było 45, bibliotek i czytelni różnego typu 748, w których było 191.129 książek. Odczytów wygłoszono 2.703, obchodów narodowych i wieczorów urządzono 1.133. Podczas gdy w roku 1919 rachunek obrotu Zarządu Głównego T. S. L. wykazywał kwotę 6.953.556 mp. 31 fen, to w roku 1920 wynosił on 31.125.493 mp. 22 fen.

Czytelnie Towarzystwa pobierały książki z Centralnej Składnicy książek, znajdującej się przy Zarządzie Głównym, która w roku 1919 wydała

książek za 180.000 mk., a w roku 1920 za 432.000 mk. Walkę z analfabetyzmem prowadziło Towarzystwo w szeregu kursów dla dorosłych analfabetów, a ponadto Koło I. TSL. w Krakowie zorganizowało kursy dla dorosłych, podzielone na trzy grupy, z których pierwsza obejmowała naukę czytania, pisanie i rachunków dla analfabetów, druga podstawy wykształcenia ogólnego i umoralnienie jednostki, a trzecia podstawy wykształcenia obywatelskiego w znaczeniu politycznym, społecznym i ekonomicznym, ze szczególnem uwzględnieniem Państwa Polskiego.

We Lwowie urządzono w roku 1919/20 dla kształcących kurs dla nauczycieli kresowych (120 uczestników).

Jest rzeczą niewątpliwą, że z nastaniem spokojnych czasów Towarzystwo Szkoły Ludowej będzie nadal chlubnie rozwijało swą działalność. Nie wątpimy, że uświadomiony ogół społeczeństwa polskiego poprze Towarzystwo Szkoły Ludowej moralnie i materialnie w jego pracach zmierzających do podniesienia poziomu obywatelskiego i moralności szerokiej warstw.

Pracownikom oświatowym, którzy na Walnym Zjeździe TSL. we Lwowie będą obradowali nad podniesieniem oświaty narodowej zasłanymy serdeczne „Szczęść Boże!”

Z TEATRU.

Wznowienie „Fircyka w złotych”, Zabłockiego.

Wystawiony 15. września 1911 roku na scenie lwowskiej „Fircyk” nie był zapewne spektaklem idealnym. Brak mu było przede wszystkim samego Fircyka, czarującego trzpiota, szelmowskiego wykwintniścia, miłego frańta, skupiającego na sobie wszystkie promienie słońca. Niejedno można też było wytknąć sprawie scenicznej tego klejnotu z czasów polskiego rokoka. Lecz wówczas żył jeszcze Feldman i grał Siemaszkowa — i przadł się fra tem przedstawieniu nastrój przedziwny, osobliwym wzruszeniem przejmujący widza. Bowiem było ze sceny potężną falą wspomnienie Polskiej królewskiej i obraz jej, promieniami zachodzącego słońca świetny wstawał w wyobraźni, jak żywy. A wszakże było to jeszcze przed wojną — tedy wzruszenie takie wyrozumieć łatwo.

Zaś onegdaj... Patrzyło się jakoby na gruzy. Jakby na rozwaliny ślicznej budowy, sercu tak drogiej. Czyżby „Fircyk” naprawdę się „zestarczył”? Czy teraz nie ma nam już nic do powiedzenia?

I owszem. Był wiersz Zabłockiego, nawet tak kaleczony i darty i mylnie, a często bezmyślnie akcentowany przez wykonawców, składał jeszcze świadectwo swej żywotnej piękności. I patrząc na ten zespół amatorski, w amatorskim swym tylko zespole, myślało się z żalem o krzywdzie, wyrządzonej Zabłockiemu i widzowi.

Tedy nie wyczuwaliśmy epoki, a tylko przygnębienie, patrzeć na to, co się na scenie dzieje. I zgadzaliśmy się w duchu z dwym recenzentem z „Towarzystwa Ixów”, który uważał, że taki Fircyk nie zwiedzi chyba podobnie sobie Podstoliny i wobec tego radził takich „Fircyków” nie wystawiać.

Była to bolesna parodia, obraz niemocy arty-

stycznej, którego nie ratowała ani uroda p. Klimontowiczówny, ani dobra gra p. Michnowskich, ani talent p. Romana, wymagający wszakże ręki reżyserkiej. Nawet Aryst. p. Barwińskiego blizszy był prawdy artystycznej przed laty, niż dziś. Niewiadomo także, po to wystąpił przed rampę p. Peliński i wygłaszał do publiczności łodę z apoteozą do Stanisława Augusta — i czy miały podnieść splendor przedstawienia obfite wkładki baletowe, marfwe i operetkowo banalne.

Pomysł utworzenia sezonu w Teatrze Małym „Fircykiem w złotych” byłby godzien zupełnego uznania, gdyby siły choć w pewnym stopniu sprostać mogły zamiarowi. A niezawsze polecenia godną jest rzecz mierzyc siły na zamiary. Jeśli sezon lwowski nie stać dziś na wystawianie sztuk stylowych, niechaj wystawia takie, w których przepaść między zamarem a wykonaniem mniej jest rażąca.

Podobno dyrekcja przeznaczyła „Fircyka” na przedstawienie dla młodzieży szkolnej. Zadaniem tych przedstawień ma być kształcenie u młodzieży smaku estetycznego, artystyczne wskrzeszanie przeszłości i pogłębianie kultury duchowej.

Ida Wieniewska.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Mikołaja z Tol. gr. kat. Mojseja, Jan. rz. kat. B. 17 po Św.; gr. kat. N. 12 po Sosz. — Wschód słońca 4.54, zachód 5.50.

Repertuar teatru miejskiego.

W sobotę popołudniu o 3.30 „Romantyczny Rostand”, przedstawienie dla młodzieży — wieczór o 7.30 „Żydówka”, opera Halevyego. Występ J. Majerskiego.

W niedzielę popoł. „Car mundur” — wieczór „Kobieta bez skazy”.

W poniedziałek „Dziewczyna z Holandji”.

We wtorek „Cyrułk sewilski”, gościnny występ Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

Mały teatr miejski (ul. Grodecka 2b.)

W sobotę i niedzielę „Fircyk w złotych”.

W poniedziałek premiera „Zakochani”, komedia w 3 aktach Caliveta i de Fleursa.

We Lwowie.

— Dziennikarze rumuńscy we Lwowie. Komitet wyznaczający Targów Wschodnich komunikuje, że dziennikarze rumuńscy urządzają wyprawę do Lwowa na T. W. Ministerstwo spraw zagr. oddało im do dyspozycji wóz salonowy. Wydziałka po zwiedzeniu Targów Wschodnich odwiedzi większe miasta i wybitne centra przemysłowe całej Polski.

— Wojewoda Grabowski wyjechał w środę do Warszawy na Zjazd Wojewodów. Wróci w poniedziałek, dnia 12 bm. rano.

— (L) Ostatni koncert postojowy na c. r. e. Poraz ostatni w bieżącym roku rozbrzmiewać będą jutrzejszej niedzieli w czasie przechadzki po „dwumastówce” melancholijne tony walczyków, skocznych mazurków i poważnych utworów operowych. Rozkosznie było przy tych dźwiękach spacerowiczom w skwarze południa niedziel, też takie roje ich były na c. r. e., że nieraz zadzierzżyły dorożkarz cofnąć musiał swą wychudłą szkapinę, a dumny automobil z fufarą głośną wyjeżdżał w gęsty tłum ludzi, ledwo się przesunął. Skończyły się koncerty postojowe i zapadła cisza na c. r. e. w jesienne, chłodne i deszczowe nierzaz południa niedzielne. Nasza „dziwiewianistka” z Cytadeli, która przeważnie tu z wielkim powodzeniem koncertowała pod dziełem bafuta swiego kapelmistrza p. Wilkuszewskiego, zakończy sezon postojowych koncertów. Grona spacerowiczów żegnać ją będą, niezawodnie ochotą westchnieniem „do widzenia!”

— (L) Nowe rozporządzenie w sprawie orkiestr wojskowych. Dowiadujemy się, że ministerstwo spraw wojskowych wydało obecnie rozporządzenie, że wszystkim orkiestrom wojskowym grywać można na prywatnych zabawach i różnych widowiskach, co dotychczas było oficjalnie wzbronione. Liczne stowarzyszenia i komitety filantropijne, które czerpią z publicznych zabaw i widowisk dochody, przysięgają to rozporządzenie z radością do wiadomości. Orkiestry mają oczywiście pobierać opłaty z zastrzeżeniem, że nie mają robić konkurencji zawodowym muzykom cywilnym. Jest to zupełnie słusznem. Orkiestry wojskowe pobierać będą ceny dość wysokie, bo same muszą się utrzymywać, ale równocześnie będą niezawo-

nie regulatorem cen, gdyż niejedna grupa muzykantów bardzo często wykorzystywała sytuację i żądała niemożliwych cen za granicę, a w dołku nie spełniała sumienia obowiązków, których się podjęła. Istniający we Lwowie Związek muzyków orkiestrowych powinien baczyć, aby członkowie jego zasłużyli sobie na zaufanie przez dotrzymywanie umów i gorliwe spełnianie zobowiązań.

— **Zjazd dziennikarski we Lwowie.** Komitet Zjazdu Delegatów Stowarzyszeń dziennikarskich z całej Polski mianowanego na czas od 23 do 26 bm. we Lwowie ustalił program Zjazdu. Piątek, 23 bm. uroczyste otwarcie Zjazdu, podział na sekcje i przesłanie do nich ośmiu zgłoszonych referatów. Posiedzenie zakończy referat o potrzebie szerzenia przez prasę poczucia państwowości. W sobotę zwiedzanie miasta. W niedzielę o g. 10 rano drugie publiczne posiedzenie Zjazdu, na którym przedawane zostaną do uchwały wnioski sekcji. W poniedziałek 26 bm. wyjazd do Drohowszczyzny.

— **(L) Skwer na pl. Dąbrowskiego.** Przez dłuższy czas skwer na pl. Dąbrowskiego przedstawiał rozpaczliwy widok. Paupry uliczne wydęty zupełnie trawnik, uczniowie sąsiedniej szkoły grali w piłkę między nie bacząc na przechodniów i szyby w oknach, ulicznicy łamali gałęzie krzewów i drzew, słowem grasowali wandalizm bezkarnie. Wreszcie zarząd plantacji miejskich wziął się do uporządkowania tego zakątku w śródmieściu. Wytyczono nowe drgi, przekopano gruntownie stłoczona ziemia i darniami ozdobiła grządki. Skwer przedstawia się teraz miło dla oka. Obowiązkiem jest tedy mieszkańców pl. Dąbrowskiego czuwać, aby gromada pauprów i uliczników nie niszczyła znówu dobra publicznego. Mogłoby też zająć się tu od czasu do czasu policja.

— **Z Teatru Miejskiego.** Pierwsze przedstawienie dla młodzieży odbędzie się w sobotę 10. bm. o godz. 3 i pół. Graną będzie znakomita komedia Rostandowska „Romantyczność” w wykonaniu pp.: Łozińskiej, Pełńskiego, Rasińskiego, Justiana i Kalnowskiego. — W niedzielę w miejsce zapowiadanego „Białego Mazura” popoł. przedstawienie wypełni „Czar munduru” z pp. Zaleską, Kasprowiczową, Tatrzanską i Świeżym w rolach głównych. Dyryguje Seredyński. — W sobotę wieczorem „Żydówka” z gościnnym występem Jana Majerskiego. Partię tytułową śpiewa Plattówna, kardynała Hörner. Dyryguje Lehrer. — W niedzielę wieczorem „Kobieta bez skazy” Zapolskiej.

— **Z Teatru Małego.** „Fircyk w załotach” Zabolockiego, który na premierze bardzo był serdecznie przyjęty, wypełni jeszcze tylko dwa wieczory: w sobotę i w niedzielę. — W poniedziałek 12. bm. premiera „Zakochanych” francuskiej spółki de Fleursa i Callavet, a sztuka ta nie schodziła dłuższy czas z repertuaru teatru Małego w Warszawie. Obsadę stanowią świeżo pozyskani artyści pp. Stefan Orzechowski, amant komedii krakowskiej Bagatel, oraz Stefan Luchman z teatru Poznańskiego i Władysław Konarski również artysta sceny Poznańskiej. Występują w sztuce tej dawni znajomi publiczności lwowskiej pp.: Łozińska, Równska, Kwiatkiewiczowa, Wależanka, Romanówna i reż. Okólnicki.

— **„Wystawa Dwóch”.** Pojawił się w mieście pięknie skomponowany afisz Z. Radnickiego, ogłaszający wystawę prac dwu młodych artystów-malarzy: Stanisława Matusiaka i Zygmunta Radnickiego. Wystawa ta odbędzie się we Lwowie w październiku br. podczas Targów wschodnich na Placu Wystawowym (w pawilonie Banku Handlowego Poznańskiego).

— **(L) Lekceważenie obowiązków obywatelskich.** Niezwykły, a względnie bardzo rzadki wypadek wydarzył się wczoraj w sali sądowej. Miano przystąpić do rozprawy przeciw Stefanowi Burmejowi i towarzyszącemu mu zbrodnię morderstwa. Rozprawa rozpisana została na dwa dni, ściągnięto świadków, co powoduje dziś znaczne koszty i nie można było przystąpić do losowania ławy przysięgłych, bo zabrakło odpowiedniej liczby obywateli do wylosowania. Obronca nie zgodził się, aby z liczby obecnych na sali wylosować sędziów wobec czego musiano rozprawę odroczyć na czas późniejszy.

— **(L) Zbrodnie przed sądem.** Bieżąca kadencja sądu przysięgłych obfituje szczególnie w zbro-

dnie morderstwa, które popełniano w zaskarżający sposób w okresach już nie wojennych, ale w czasie pokojowym. Dowodzi to jak wielkie zwrócenie zapanowało wśród niektórych warstw ludności. O zbrodnie te oskarżeni są głównie chłopcy wiejskiej narodowości ruskiej. W dn. 13 i 14 bm. rozpoczęło się rozprawa przeciw Damielowi Tkaczukowi i towarzyszącemu mu przed sądem Józef Kudłaj i towarzyszący mu Ruppenthal, Parafka Teluk, Jurko Niczoropa, Antoni Szereniet, Jan Kowalczyk i towarzyszący mu. Wszyscy oni są oskarżeni o zbrodnie morderstwa. Ponadto odpowiadać będą za zbrodnie rabunku Jan Paszkowski i towarzyszący mu, Wasyl Lipczak, Michał Kuźmowski.

W październikowej kadencji będą oskarżeni o zbrodnie morderstwa Piotr Kisz, Fedko Byk, oraz Oleksa Czaika i towarzyszący mu, o zbrodnie rabunku Michał Nowosad i towarzyszący mu, Jan Podwiecha, Antoni Jakobsza, o zbrodnie zabójstwa Wasyl Beńko i towarzyszący mu.

— **Co się stało w mieście?** Na porzuconych na ulicy odpadkach owoców poszły się. Katarzyna Iwanowicz, lat 60, zarobnica i Karolina Półzyna, lat 52, wieśniaczka z Czyżek. Pierwsza złamała lewą rękę, drugą prawą nogę. — W czasie nieobecności w mieszkaniu, Apolonij Wołaszczuk, zam. przy ul. K. Boczkowskiego 1. 6, przyniesiono noworodka płci żeńskiej i położono na kuchni. Dziecko znajduje się w opiece A. Wołaszczuk. — Srode został pokuty nożami na placu Sołskich szewc Lustmann Szolcime, lat 23. Z powodu cemości nie rozpoznał L. napastników. Rany na głowie i piersiach opatrzyła stacja ratunkowa. — Nacz. gminy Zbońska, Antoni Węgliński, jechał wozem po szynach tramwajowych w ulicy Kałmerzowskiej. Wóz tramwajowy L.J. nr. 27 zderzył się z wozem wójta. Wskutek wstrząśnienia wypadła szyba w przedniej części tramwaju. Motorowy odniósł parę ranek.

W Polsce i na świecie.

— **Pierwsza polska szkoła sztabu generalnego.** Dnia 7. bm. odbyło się uroczyste rozdanie dyplomów słuchaczom pierwszej szkoły sztabu generalnego. Kurs trwał 2 lata. Przewodniczącym szkoły sprawował gen. por. Majewski, wyznaczony obecnie na szefa misji w Paryżu. Dyrekcję sprawował pułkownik francuskiego sztabu generalnego Vauri. Wykładali przeważnie wybitni fachowcy francuscy, między innymi pułk. Jaurillard, profesor artylerii, podpułk. Griseille, profesor taktyki, pułk. Happon, profesor służby łączności, przy współudziale oficerów polskich. Szkołę ukończyło 55 oficerów, wypróbowanych w boju i służbie, którzy na podstawie wstępnych egzaminów, rekrutowali się z pośród oficerów liniowych i postadali nabyte jeszcze przed rokiem 1918 wstępne przygotowanie, potrzebne dla oficerów sztabu generalnego. Ukończyło szkołę 27 uczniów z postępem bardzo dobrym. 28 z do-brym.

— **Zjazd elektrotechników polskich** projektowany na 8. do 11. września br. w Tommie został odłożony na dzień 30. października br.

— **Największa szajka bandycka zniesiona.** Donosiliśmy poprzednio o licznych napadach i kradzieżach, dokonanych przez szajkę bandycką, złożoną ze zbiegów z więzienia w Brzeżanach. Zarządzony przez władze pościg przepędził bandytów z pow. bóbreckiego do Rohatynskiego. przez co banda rozbiła się na mniejsze oddziały i co ważniejsze, straciła łączność z kwaterami swymi. Dnia 7. bm. zawitała szajka do Rohatyna pod przewodnictwem „herszta” Rossa. Oblawa zarządzona natychmiast wydała w ręce władzy herszta bandy, zastępcę jego Romana Michałowa nie dołamał schwycić, gdyż ten postrzelony ścigającego go przodownika pol. Grzybowskiego zbiegł do domu matki swej w Chodorowie. W następnym dniu pościg już był w Chodorowie i odkrył jego kryjówkę na strychu tegoż domu. Do wchodzących policjantów poczał bandyt strzelać, zatanasawawszy następnie drzwi i okna podział się odstrzeliwać atakującym kryjówkę policjantom. Wystrzelawszy kulkami naboi, ostatnim strzałem położył kres swemu życiu tw. łózik matki. — Pościg za resztą bandy w toku.

Koledzy i koleżanki, reflektujący jeszcze na posady nauczycielskie, urzędnicze itp. zgłoszą się bezzwłocznie w Komisji Pośrednictwa Pracy

„Bratniej Pomocy”. Stud. Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie. Godziny urzędowe: poniedziałki, środy i soboty od 7 do 8 wieczorem.

Maria Pawlikowa Nowakowska była prymadonna opery lwowskiej i b. nauczycielka śpiewu, po powrocie do Lwowa rozpoczyna lekcje 15. bm. we własnej szkole śpiewu przy ul. Grmiankiej 8. Próby głosu codziennie między godz. 4.5 po południu. 6223

Wpisy w Lwowskim Instytucie Muzycznym na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. Sobieskiego 4. Tamże informacje i prospekta.

Kurs koncertowy fortepianowy w Lwowskim Instytucie Muzycznym prowadzi S. Eisenberger, N. Kwiecińska i W. Weber.

Seminarjum muzyczne dla kandydatów na nauczycieli muzyki w szkołach państwowych utworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

Szkoła operowa Lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem kapełmistrza opery J. Lehrera.

Muzyczna froebelska szkoła Instytutu Muzycznego ogłasza wpisy.

Examina prywatne z przedmiotów handlowych odbędą się w Akademii handlowej 28. 29. 30. bm. Podania należy wnieść do 20. bm. do Dyrekcji (S. Karbowska 39). 6226

DR. WACHŁOWSKI
LEKARZ DENTYSTA
przyjmuje ul. Akademicka 10.

Z „Bagatel”.

Teatrzyk p. Śliwińskiego importuje Warszawę do Lwowa. To, to wesół, to przepiękny (nie dziwne, kiedy głównym menu w sztuce jest... jajecznicą) i specyficzny warszawski oświec, zwracający się przeciw naszym arystokratycznym dyplomatom (w kreacji p. Urbańskiego), kanaliczom z Nalewek („klasa-komik”, jak się mówi, Kifer), kmiotkom ze skrzyniami marek (Folanski, stara i renomowana czarza teatralna), bawiący się kosztem naszych trosk i niedz, ale oszczędzający Jego Ekscelencję paskarza z naszej handlowo-przemysłowej „haut volée”. Pewien pesymizm treści zacierają barwne tańce, perłiste śpiewki. Przy tym punkcie nie można nie wspomnieć o panach (Wilkoszewska, Onczyńska z śpiewającego i tańczącego personalu obok nieśpiewającej, ale intrygi walorami zapisaną u publiczności p. Białkowskiej).

Litoput Kamiński, jak prezydent republiki codziennie dostaje wotum zaufania przez aklamacje publiczności. Inszy.

LISTY Z KRAJU.

Śniatyn, we wrześniu.

ZIEMIAŃSTWO A INTELIGENCJA.

W tej chwili dowiadujemy się z ust maro-dajnych, że komitet dla zaopatrzenia funkcyj-niuszy państwowych w zboże rozliczał się. A stało się to dzięki niezyczliwości, reprezentantów obszarów dworskich. — pp. ziemian.

Czytaliśmy z pewną ulgą o uchwaleniu Związku ziemian, a w ślad za tem o analogicznych uchwałach powiatowych, że pewien procent zboża ma się oddać do dyspozycji powiatowych komitetów urzędniczych po cenach przystępnych.

Otoż za przykładem innych powiatów poszedł Śniatyn. Z ramienia starostwa p. Zawadowski jako kierownik biura aprobowacyjnego, zaprosił przedstawicieli obszarów dworskich oraz reprezentantów urzędniczych, gdzie na pierwszym posiedzeniu zobowiązali się reprezentanci obszarów dworskich dać po 5 kg. od morga ob-szarnego, minus 20 proc. zużyczenia. W tem po-tówkę bobu, grochu, fasoli, kukurydzy, jęczmienia.

Nie wiele to wprowadzić, lecz zawsze coś, co by stanowiło in summa około 6 wagonów. Pó-tem zaczął się szereg posiedzeń, poświęconych przetargom: komu dać, komu też nie dać. PP. ziemianie zastrzegali sobie prawo decydowania o rozdziale. Więc nastawał na to, by skrócić biuro odbudowy, potem zarząd drog, potem nauczycielstwo itp.

W rezultacie przekonano się dowodnie, że pp. ziemianie robią z tego obowiązku obywatel-

skiego polityczną agitację. W skład zatem rozleciał się komitet.

Na razie tyle. Po zasięgnięciu szczegółowych informacji napiszemy więcej.

KAMPANJA ENDEKÓW PRZECIW ZDROJOWISKOM KRAJOWYM.

Truskawiec, we wrześniu.

Wojna światowa nie oszczędziła i Truskawca, a wszelkiego rodzaju inwazje wrogich nam żywiołów poważnie zniszczyły zakład kąpielowy. Właściciel Truskawca (były długoletni burmistrz miasta Drohobycza p. Jarosz dołożył wszelkich starań i zabiegów, a nie szczędząc grosza, doprowadził zakład do takiego stanu, że oddał go do użytku.

Przebywając od szeregu tygodni w tem uzdrowisku, słysząc ze znakomitych wód mineralnych do picia, a zwłaszcza tej znanej z własności leczniczych „Naftus“, przyglądam się jako kuracjusz krytycznym okiem i pracy właściciela i gospodarce zarządu i doszedłem do przekonania, że artykuły ogłaszane w „Słowie Polskim“ są przecież wyraźną nagonką polityczną przed zbliżającymi się wyborami na p. Jarosza. Artykuły te nie mają nic wspólnego ze zdrową i obywatelską krytyką, dotyczącą nie tyle ogólnej gospodarki, ile pewnego zaniedbania porządków, a kampania prowadzona przez Paszkudzików, Wolańskich i ich przyjaciół politycznych z Drohobycza przeciwko p. Jaroszowi, technicznie żywiołowa nienawiścią do niego. Na szczęście społeczeństwo znając ich szkodliwą działalność i obrzucając błotem najwyższej postawionych osobistości, przechodzi nad niemi do porządku dziennego. — Takie same stanowisko wobec naganiaczy politycznych zajął właściciel Truskawca, który na stek obelg, dotyczących jego osoby, odpowiada nie płorem, ale czynem i rzetelną pracą. Znając niedomagania i brak w zakładzie, których w tych ciężkich warunkach nie da się usunąć jednym zamachem, chętnie daje posłuch rozumnej i sprawiedliwej krytyce, aby na przyszłość w miarę możliwości uczynić wszystko, co doń należy.

Wie o tem dobrze „Słowo Polskie“, że zarzuty przeciwko osobie p. Jarosza, cytowane w 207 numerze tego pisma przez autora artykułu o Truskawcu, są zwykłym oszczerstwem, gdyż w swoim czasie umieszcilo sprostowanie. Ale redakcja organu narodowej demokracji z miłą chęcią zapominała o tem sprostowaniu i rozpoczyna już na łamach swego pisma kampanię przedwyborczą.

Szef sanitarny p. dr. Mikołajski, który wspólnie z inspektorem sanitarnym z Drohobycza p. dr. Bojym zwiedził w pierwszym sezonie zakład kąpielowy, po przeprowadzeniu nader sumiennej i skrupulatnej wizytacji zakładu, wyraził się z całym uznaniem o pracy właściciela. Ze troską o rozwój zakładu leży p. Jaroszowi na sercu, to świadczy fakt, że zrujnowany tyloletnią wojną i utratą poważnej ilości inwentarza, zwrócił się z prośbą gorącą, popartą przez ministerstwo zdrowia do rządu o przydzielenie mu produktów naftowych na wymianę za nowoczesne urządzenia kąpielowe. Jednak ministerstwo przemysłu i handlu nie uwzględniło tej prośby dotyczącej zdrowia publicznego, mmo, że urząd naftowy w Warszawie wydawał całe tony tych produktów jednemu, który wzbogacał tylko własną kieszkeń. Nawet starosta w Drohobyczu, znany przywódca tutejszej endecji, otrzymał od urzędu naftowego kilka wagonów parafiny i benzyny na zakupno auta osobowego, gdyż widocznie ważniejsze są jego wycieczki, autem, aniżeli zdrowie kuracjuszy. Szkoda tylko, że p. Hawrut, mając tak wspaniałe auto i szofera, mieszkającego w budynku starostwa, w dawnym biurze szefa sanitarnego, używa go raczej do podróży na targi naftowe do Borysławia, aniżeli na zwiedzenie powiatu, a chociażby miasta, którego mieszkańcy duszą się w gnoju i brudzie, który bezwzględnie pokrywa całe miasto. Ten p. starosta posiada jednak niezwykle zdolności, kiedy przy skromnej pensji starostwiskiej potrafi prowadzić tak wielkopiętne życie. Należy tylko ubolewać, że p. delegat Galicki nie potrafił wyzyskać jego zdolności dla dobra miasta i powiatu.

NADESŁANE.

ZA KULISAMI EKRANU

z artystą
dramat.

Mozżuchinem

i jego uroczą
partnerką

Lisenko

wyświetlają
z nowodzeniem

„MARYSIENKA“

i „KOPERNIK“

wspaniały dramat satyrowy w 6 wielk. aktach

Nekrologja.

Ś. + p.

STANISŁAW ŻELECHOWSKI

syn Jana i Marji

student Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie, maturzysta gimnazjum im. św. Stanisława Kostki w Warszawie, b. ochotnik 201 pułku szwoleżerów, zmarł opatrzony Świątymi Sakramentami dnia 6. września 1921 r. w Ostrogu na Wołyniu, przeżywszy lat 20.

Złożenie zwłok do grobowca rodzinnego w Gracjowie odbędzie się we środę 14. bm.

O czem zawiadamiają

rodzice i rodzeństwo.

KRONIKA SPORTOWA.

Wydział spraw sędziowskich L. Z. O. P. N. komunikuje: Na posiedzeniu dnia 7. IX. br. zostali wyznaczeni jako sędziowie do prowadzenia meczów piłkarskich o mistrzostwo klasy IC: 10. IX. Pogoń IV—Czarni IV — park T. Z. R. p. dr. Kaufman; 11. IX. Pogoń IV—Czarni IV — boisko Pogoni g. 16, p. Schneider; Lechia III—Z. K. S. II — boisko Sokoła g. 16, p. Fischer; 13. IX. Czarni III—Z. K. S. II — park T. Z. S. g. 16, p. Dregowicz; 14. IX. Pogoń III—Czarni IV — park T. Z. R. g. 16, p. Meller; Pogoń IV—Lechia III boisko Pogoni g. 16, p. Darski; 15. IX. Lechia III—Z. K. S. II — boisko Sokoła g. 16, p. T. Kuchar; 16. IX. Pogoń III—Z. K. S. II — boisko Pogoni, g. 16, p. Jaworski; Pogoń IV—Czarni III boisko T. Z. R. g. 16, p. Schneider; 17. IX. Czarni IV—Lechia III — boisko T. Z. R., g. 16, p. Jakubowski; 18. IX. Czarni IV—Lechia III — boisko Sokoła, g. 16, p. Hibel.

Delegowani sędziowie zobowiązani są nadesłać w przeciągu 24 godzin pod adresem kolegium sędziowskiego dokładne sprawozdanie, wypełniając następujące rubryki: plan meczów, dzień zawodów, godzina, skład drużyn z podpisami kapitanów, wynik, naprzemiennie, wykluczono, opis wypadków zaszłych w czasie zawodów, sędzia główny, sędziowie liniowi.

Zestawienie drużyny musi być podpisane własnoręcznie przez każdego z kapitanów drużyn biorących udział w zawodach.

NADESŁANE.

(Za rubrykę tę redakcja nie bierze odpowiedzialności).

PUDER „MARGELLO“ I MLEKO LANOLINOWE

niezrównane środki upiększające cerę i konserwujące urodę do późnej starości

do nabycia w droguerji **Mra Leszka Śladowskiego** Lwów, Akademicka 2. i w Składnicy polskich pamiątek ul. Halicka 19.

(Gwarantowane tylko z firmą Mra Leszka Śladowskiego).

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

6071 **Dr. SCHWARZ**

Sekundariusz szpitala powszechnego powrócił i ordynuje **Słowackiego 4.** naprzeciw głównej poczty.

Dr. S. MIKOŁAJSKI

ul. Śniadeckich 6. II. p. ord. od godz. 3-5 popoł. w chorobach wewn. i chor. dzieci.

Operator **Dr. JAKÓB SELZER**

Lwów, ul. Fredry 1. 7. powrócił.

KRONIKA EKONOMICZNA.

+ **Wycofanie z obiegu banknotów.** Z dniem 1. października r. b. ustaje obowiązek przyjmowania przy zapłacie: banknotów 20-markowych szarych z wizerunkiem Kościuszki, 5-markowych z wizerunkiem Głuskiego i 1-markowych z wizerunkiem polskim i z datą 17. maja 1919 roku. Urzędowe obwieszczenie powyższe jest zrozumiane mylnie, mianowicie w ten sposób, jakoby wszystkie banknoty szare, a więc szare szumarkówki i nowe tysiącmarkówki, miały być także wycofane z obiegu. Takie zrozumienie jest mylne i rozstrzygnięte przez spekulantów. Powtarzamy z naciskiem, że wycofane z obiegu będą tylko 1-markówki, 5-markówki i 20-markówki powyższych typów.

+ **Zabudowanie Polski.** Najlepiej zabudowana Wielkopolska. W dawnej Galicji, tak samo jak w Kongresówce przeważa drzewo i słoma. W szczególności według materiału ścian jest w całej Kongresówce (włączając wieś i miasta, prócz Warszawy) budynków drewnianych 86 proc., murowanych tylko 7 proc., pozostałe 7 proc. są z muru pruskiego. Ogniotrwałe pokrycia stanowią tylko 10 proc., olbrzymia większość, bo 78 proc., to strzechy słomiane. Na wsi drewniane budynki stanowią 90 proc. ogółu budowl, a strzechy słomiane 93 proc. pokryć dachowych. Zanedbanie przepięknych budowli w związku z niedzielnym materiałem budowlanym powoduje wielką palność. W samej Kongresówce bywa co rok około 5.000 pt. żarów, w tej liczbie notowane tak zwane zbiorowe pożary, to znaczy niszczące jednorazowo więcej niż 10 budowl. Nielepiej jest w b. Galicji.

+ **Emigracja do Ameryki.** Liczba 30.000 osób, która według klucza emigracyjnego Stanów Zjednoczonych przypadła na Polskę na rok 1921, już została osągnięta. Odtąd nikt więcej pozwolenia do emigracji do Ameryki nie dostaje. Do 1. lipca 1922 r. będą mogły jeszcze emigrować do Ameryki te osoby z państwa polskiego, które dotąd już otrzymały wize konsulatów amerykańskich.

Wyjątek stanowią dzieci do lat 14, które jada do rodziców swoich, osiadłych w Ameryce. Tak samo mogą udawać się do Stanów Zjednoczonych bez ograniczenia osoby, mające obywatelstwo nosyjskie. Przestrzec należy więc wszystkich przed emigracją do Ameryki.

Kursa giełdy lwowskiej.

Lwów, 8. września 1921.

Waluta markowa

Wartość nominalna
Ostatnia dywidenda

I. Akcje bankowe za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym, placą: żąd.: transak. Marki p.

Bank akcyjny zwłazkowy IV i V emisji	280—44:80	598—	00—	—
Bank Dyskont. we Lwowie	280—00	700—	—	—
Bank hip. galic.	280—30—	810—	00—	—
Bank hipoteczny zemeł.	280—28—	420:00	—	—
Bank Małopolski	280—22:40	650—	—	—

placą: żądają: transak.

Bank powszechny kredyt.	140—7—	310—	00—	—
Bank przemysłowy	280—28—	610—	00—	—
Bank ziemski kredyt z K.	280—35—	635—	—	—

II. Akcje Tow. handl. i przem.

placą: żądają: transak.

Browary lwowskie	500—100	23000	00	—
Tow. Chodorów	140—00	3125	3200	—
Tow. akc. Fabr. kart	0—42	1750	1850	—
„Cmielów“ Fabr. porcel.	140—00	3950	4050	—
Fabr. cementu „Portland	—	—	—	—
Szczakowa	1000—28—	—	—	—
Tow. akc. „Galicia“	140—301	150:000	—	—
Tow. Gafota	490—22:50	2000	2300	—
Tow. Górka	140—15:40	8000	—	—
„Oikos“ Zakłady przem. drzewnego	140—00	7300	7500	—
Warszawska Ska akc. budowy „Parowozów“	—	—	—	—
I. emisja i II. em.	1000—00	1425	1500	—
„Pezet“ Pow. Zakłady budowlane	500—00	1050	1225	—
„Pocisk“ Zakł. amunic.	500—00	1200	1300	—
Polska Nafta	500—75	2800	3025	—
Polska Nafta III. em.	500—00	—	00	—

piacą: żądają: transak.

Polskie Tow. handlowe	140-21-	1250	1325	---
I. do III. emisji	140-21-	00	---	---
P. Tow. handl. IV em.	140-21-	00	---	---
Tow. Rakszawa	140-55-	7000	00	---
Zakłady elektr. „Siersza	140-530	2225	---	---
wszystkie emisje)	140-560	6800	---	---
Gal. Zakł. górn. Siersza	140-20-	8000	---	---
Tow. Zieloniewski	500-100-	1200	00	---
Polski Glob				

Waluty.

Ruble carskie	po 100 r.	450-	500-	---
"	po 500 r.	200-	250-	---
"	drobne	00-	00-	---
"	duńskie (po 1000)	50-	70-	---
"	(po 250)	50-	50-	---

Ruble duńskie kierunki (po 40 i 20)	---	---	---	---
Karbowanie (po 1000)	3-	5-	---	---
Grzywny (po 500 i wyżej)	6-	10-	---	---
100 franków francuskich	280-	310-	---	---
100 franków szwajcarskich	460-	510-	---	---
1 sterling	12000-	13000-	---	---
1 dolar amerykański	3700-	3900-	---	---
1 dolar kanadyjski	3300-	3700-	---	---
Marki niemieckie po 1000	4000-	4200-	---	---
Marki niemieckie po 100	3800-	4000-	---	---
Marki niemieckie drobne	3700-	3900-	---	---
Lei rumuńskie (po 500)	3900-	4700-	00	---
"	drobne	3700-	3900-	---

Liry włoskie	150-00	170-00	---	---
Czeskie korony (5000-1000)	4200-	4400-	---	---
Korony austr. niem. stempl.	280-	300-	---	---
Franki belgijskie	---	---	---	---

D e w i z y.

Wyplata	na Londyn	12500-	13500-	00
"	na Paryż	280-00	310-00	---
"	na Zurich	470-	520-	---
"	na Pragę	4600-	4900-	---
"	na Wiedeń	300-	330-	---
"	na Berlin	4200-	4400-	---
"	na N. Jork	3600	3800	---
"	na Medjoran	150-00	170-	---
"	na Bukareszt	39-00	42-00	---

Z giełdy zbożowej. Warszawa. (PAT.) Giełda zbożowa: Na zebraniu dzisiejszym giełdy dokonano następujących transakcji: żyto 7.125-7.100-7.150, jęczmień 6.900, makuchy rzepakowe 8.387 i pół, makuchy 7.930, jwies 6.700, otręby jęczmienne (franco młyn) 5.000.

Od 20 lat wypróbowany

Padaczka

„Epilepticon“ Dr. Weil
Frankfurt a. M.
używany jest z sukcesem
przez lekarzy Zakł. dla
(Epilepsja)
chor. jako skuteczny środek dla zwalczania epilepsji, jakoteż
przeiw tańcowi św. Wita, hysterji, bólowi nerwowym i
osłabieniu nerwowym: chętnie bywa używanym i znosi
się go dobrze. Dr. med. K. Ganz pisze: „Żaden inny środek
przy leczeniu epilepsji nie oddaje tak skutecznych usług”.
Znawca na składzie w każdej ilości w hurtowniach dro-
gerijnych i do sprowadzenia przez apteki. Wyłączny wyrób w
fabryce Dr. R. i O. Weil, Frankfurt a. M. 422. 642

Szkółki Podzameckie

polecają na sezon jeslnny

drzewka ozdobne iglaste, 6226
drzewka i krzewy ozdobne liściaste,
drzewka olejowe, owocowe oraz różne
młode sadzonki leśne i ogrodowe.

Podzamecze, poczta Sobolew ziemia Siedlecka.

Księgarnia Filozoficzna

„Śędziwój-Wronski“

Warszawa, ul. Długa Nr. 8 a. tel. 88-04, konto
pocztowe 2203. Poleca ostatnie wydawnictwa:
Hocne-Wronski Stworzenie absolutne ludzkości 100 Mk.
Poręczenie religijne mesjanizmu. 130 „
Sól Siły mistyczne i sprawowanie życiowe 180 „
Objaśnienie 140 „
Wzajemniczenie 70 „
Ks. Oraczkowski Rozwój charakteru. 300 „
P. P. Księgarzom odpowiedni rabat. 687
UWAGA: Przy księgarni znajduje się wypożyczalnia i czy-
telnia dzieł filozoficznych, teozoficznych i okultystycznych.
Czytelnia otwarta do godz. 10 wiecz.!!

Międzynar. Jarmarki we Frankfurcie n/M.

Tegoroczny Jarmark Jesienny

otwiera się 25. września do 1. października
Objaśnień udziela i legitymacje wydaje honoro-
wy zastępca Jarmarcznego Urzędu

Dom Handlowy Franciszek Rosenbaum

Warszawa, Jasna 8. 687

KONKURS.

Rejonowy Zarząd Bud. Kwat. Lublin ogłasza konkurs
na dostawę płyt akumulatorowych nowych lub używanych
w zupełnie dobrym stanie, typu J. 1, a mianowicie:

170 szt. płyt dodatnich, wym. 170 x 170 m/m.
130 szt. płyt ujemnych, wym. 170 x 170 m/m.

Termin dostaw natychmiastowy. Oferty estem-
wane należy nadsyłać do 1. września br. w kopertach
zamkniętych z napisem: „Oferta na płyty akumulatorowe”
pod adresem Komisji Działu Bud. Kwat. O. G. Lublin,
ul. Niecała nr. 6. Późniejsze zgłoszenia nie będą rozpatry-
wane. Oferty zaś nieuwzględnione pozostaną bez odpo-
wiedzi. — Szef rejonowego Zarządu: inż. Chechłowski.

Po najniższych cenach

własnego wyrobu

KOŁDRY MATERACE

Wkłady do łóżek Sienniki Poduszki, Ło-
zka studenckie i t. p.

polecia fabryka pościeli

M. Mleko A. Pietruszewski

Lwów, Koralnica 6. 6127

ODCISKI,

brodawki i skórę
zgrubiałą na po-
deszwach bezpo-
wrotnie i bez bólu
usuwa

„KLAWISZ“

wyrób. farmac. labor. „Ap. Kowalski“ w Warszawie,
Miodowa 1. — Sprzedają wszystkie apteki i składy apteczne.
UWAGA: Polecamy również wszelkie inne preparaty Lab.
Farm. Ap. Kowalskiego. — Przedstawicielstwo na Lwów
i wschodnią Małopolskę f. „Ozon“.

Reinscheldskie

Trakowe

Owalne 5099

Cyrkularne

Tasemowe

PIŁY

Różne siekiery leśne,
krempacze, pilniki do
ostrzenia pił, piłaiki
całowe i strugaczowe,
krążki do ostrzenia pił.

Stały skład narzędzi dla przemysłu
drzewnego. — Biré & Co. Wien,
I. Liebenberggasse 6.
Telefon 563, 11525. Telegram: Birösaße.

DLA AMERYKANÓW**Baczność! KOPALNIA ŻŁOTA Baczność!**

Stary zaprowadzony skład cygar, narożnik, naj-
lepsze położenie w śródmieściu Torunia Wojew.
Pomorskie, bardzo eleg. wybud., z długoletnią
tanią dzierżawą (6 1/2 roku) wraz z towarami za-
raz na sprzedaż. Zgł. pod B. 1966 do biura ogło-
szeń „PAR“ Bydgoszcz Dworcowa 18. 513

Syndykat Rolniczy

Lwów, plac Marjacki 1, 10

dostarcza:

pługi i kultywatory

sieczkarnie

młócznie ręczne

młócznie kieratowe

kieraty

młynki do czyszczenia zboża
prasy do siana i słomy

wszelkie inne maszyny

6234

i narzędzia rolnicze.

Specjalista**wyrobów tekturowych**

do samodzielnego prowadzenia tego działu
(zatrudn. 300 robotn.) przy fabryce wyro-
bów tytanowych 362

potrzebny od zaraz

Pismienne oferty wraz z odpisami świa-
dectw i referencji należy kierować

Warszawa, Królewska 18, m. 1.

Na poszczególnie miasta Wschod. i Zachod. Małopolski

oddany wyłącznie 6219

ZASTĘPSTWO

na sprzedaż jodowych soli kąpielowych

„JODORAD“ przeciwko reumatyzmowi, kropa-
lom, boleom postrzałowym i t. p.
Reflektuje się tylko na firmy pierwszorzędne, w szcze-
gólności hurtownie, apteczne, droguerie, apteki i t. p.

Zgłoszenia przyjmuje Tow. eksploatacji soli kąpiel.

„JODORAD“ - Stanisławów, Batorego 5.

Kupno i sprzedaż.**GOŚCINIEC**

z ładnym zabudowaniem o
1 piętrze, 7 pokoi i całk.
zab. bardzo obszerne do te-
go 30 morg. pszenne ziemi,
2 morgi łąki z torfem, 1 morg
lasu, 1 pyszy koń, 2 krowy
1 kl., 5 świni, dużo drobiu,
wozy i wszystkie narzędzia
nadkompl. w dużej wsi na
Pomorzu od Niemca, cena
2,700 dol. 1/2 w polsk.

GOŚCINIEC

10 morg. ziemi pszennej i
buraczanej, dom mieszk., 3 po-
koje i kuchnia, drugi dom
3 lokatorów, ogród owocowy
20 drzew, 1 koń, 1 krowa,
8 świni, bryczka, wóz i
wszelkie narzędzia rolnicze,
2 chlewy, stodoła, 4 morg.
płaca budowlanego na szosie
położony, bardzo korzystnie
w poznańskim cena 2 i pół
mil. mkp. 6152

GOSPODARSTWO

70 morg. buraczanej ziemi
5 morg. łąki z torfem, 2 ko-
nie 1 kl., 5 krow, 6 jałówek,
2 żrebniki, 10 świń, 1 stadnik
cementowe koryta, porządek
w zabud. 1 kl. jak forteca,
ogród owocowy, pomieszk. 5
pokoi, 2 kuchni, sklep pod
mieszk., maszyny do siewu
i trawy, kartoflarka, 1 km.
od szosy w poznańskim, od
Niemca, cena 6 tys. dolarów,
1/2 w polskich.

MŁYN MOTOROWY

motor Denz 25 PS, woda i
światło elektr., pędzone, 16
morg. pszennej, buraczanej
ziemi, 2 dobre konie, 3 kro-
wy 1 kl., 6 świni, zabudowa-
nie maszyn, duży ogród owo-
cowy, pomieszk. 5 pokoi,
2 km. od stacji jest bardzo
wartościowe od Niemca, cena
16 mil. mkp.

GOSPODARSTWO

nadzwyczaj ładne, 40 morg.
ziemi pszennej, buraczanej,
1/2 morga łąki 11 kl., konie,
4 krowy rasowe, zabudowa-
nie jak mała forteca, dom
3 pokoi i kuchnia, 2 km. od
stacji, od Niemca, nad szosą
w poznańskim, cena 6 i pół
mil. mkp., co w dolarach
lub niem., tylko spieszne
przybycie przyjmuje

BIURO HANDLOWE

Tel. 298.

Gniezno, ul. Lecha 12.

XXXXXX

Każdemu

**DARMO
HOROSKOP**

Czyli przepowiednie astrono-
miczne losu każdego człowie-
ka od kolebki aż do grobu.
Również piękne do wykonania
sztuki magiczne, jakoteż wiele
innych ciekawych i poczę-
stych rzeczy, przy pomocy któ-
rych każdy dobrze się ubawi-
Na przesyłkę horoskopu i ka-
talogów załączyc 100 marek.

Piszcie adresując:

COLOMBIA L. P. 243 E
18th New York City
U. S. A. 658

XXXXXX

maszyni nożne do
szycia, wózek dziecin-
ny równocześnie kołyska, ele-
gantcki sprzedam. Pl. Marjacki
5, III. piętro. 6214

GLYCERYNOWE
KOSMETYKULE
WŁOBIARSKIEGO
BAPŁ WŁOBIARSKIEGO

Dom parterowy, 12 ubika-
cji, ogród (przy zakła-
dzie czyszczenia mięsa) sprze-
da, przedpołudniem — Bajki
27, IV. piętro. 6217

Fortepian, pianino, fis-
harmonium, kupię zarz.
Hanak, Pańska 11. 6218

Kupno-sprzedaż in-
strumentów mierzających,
maszyn pisarskich, mikrosko-
pów. Dołkowskiego, Zimorow-
cza 6. 6221

Kasę Wertheima nr. 3,
sprzedam, ul. Sapiehy 9,
II. p. na 1 wo. 6222

Extra DARMO Extra

Artystycznie wykonane por-
trety najpiękniejszych kobiet
w estetycznych i zajmujących
pozach, również opis książek
zawierający około 500 nauko-
wych obrazek w mezozyan i
kobiet wielce interesujących,
jakoteż katalog i trytywy do
wykonania sztuk magicznych i
wiele ciekawych nieznananych
nowości.

CZYTELNIKU nie odskładaj,
ale pisz zaraz, załączając 100
marek na przesyłkę.

Adresować: Colombia
N. Sale Co L. P. 243
E. 18th st. New York
U. S. A. 657

WALCE DO RUR

nowe, do rur 40-52 i 44-57 mm.

SZAJBY DO PASÓW

używane, średnicy około

2,500 mm.

PŁUG MOTOROWY

Stocka, 60 P. S. 6 skiowy.

1918 w dobrym stanie zaraz

do dostarczenia. M. KROWACKI

S-wie, Poznań, pl. Sapieżyń-
ski 8. — Tel. 30-84. 422**Młynskie**

urządzenia

kompletne dostarcza

bezwzględnie „Pilot“, Lwów

Batorego 4. 5591

CERATY

w wielkim wyborze

poleca 5995

LUDWIK NOSZOWSKI

Lwów, Akademicka 3.

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

WAŻNE dla pp. lekarzy, chemików, farmaceutów, drukarzy, fryzjerów, pracowników spożywczych i t. p.
W. „ELLEN” chrześć. zakład dla wyrobu bielizny, bluzek itp. Lwów, ul. Chorążczyzny 11 a
 poleca **PLASZCZE LABORATORYJNE** od 1300 mp.

Posady i prace.

Praktykant z ukończoną 3 gimn. lub wydz. przyjmie zaraz fabryczny skład sukna, Bałski & Grocholski, Lwów, ul. Rutowskiego 7. 6146

Emeryt, tabularzysta przyjmie pośrednictwa, wyciągi i podania tabularne do wyrobienia ewentualnie posadę u notariusza do spadków pod korzystnymi warunkami. Bulgiewicz — Lwów Marcina 20. 6228

Nauczycielki (-ciela) poszukuję na wieś do nauki kat. 2 panny 3 gim., 1 chłop., 1 dziewcz. 2 lud. Wymaganie: francuskie, niem. Zgłosz.: Jurneczko, Ostrów, p. Borynicze.

Dentysta lekarz **Dr. Jakób Owński**
 Pracownia Dentystyczno-Techniczna
 ul. Halicka 21. 1003

Zboża ozime siewne

Żyto „Kazmierskie” oryginalne
 „Petkus” 1 i 2 odsiewy, kwalifik.
Pszenicę „Konstancja” oryginalną 6074
 „Wanda”
 „Ostkę” galicyjską, kwalifikow.
 poleca z natychmiastową dostawą
STANISŁAW ADLER Dom rolniczo-handl.
 Spółka z ogr. poręką w Jarosławiu.

Kurs matury seminarjalnej Siły profesorskie
 Zgłoszenia Róża Kreps Zygmuntowska 17.

„ELBA”

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

S-ka z ogr. odp. 1380

Bielsko, ul. Blichowa 16.

Telefon 745 VI.

Przewody zagr. G. miedziane w gumie o przekrojach od 1 m/m² do 70 m/m².

Plecionka pierwszorzędnej jakości.

Wyłączniki, oprawki, bezpieczniki i t. p.

Motory wszelkiego napędu.

Aparaty telefoniczne.

Aparaty do elektrycznego gotowania.

Żelazka do elektrycznego prasowania.

Maszyny i narzędzia dla wszelkiego rodzaju fabryk i warsztatów.

Części składowe do samochodów.

ORYGINALNE TARCZE ELEKTRYCZNE

do ostrzenia pil tartacznych

Zjednocz. Zakł. Wyróbów Karborundowych i Elektrycznych w Wiedniu, już nadeszły. Żądać wszędzie.

Prócz tego wszelkie materiały szlifierskie karborundowe, i elektryczne jako to: tarcze, ziarna, pilniki, płótno, papiery.

Wyłączne przedstawicielstwo i składy fabryczne **Polskie Tow. Handlu Międzynarodowego**

„MUNDUS”

WARSZAWA — ZARZĄD
 Aleje Jerozolimskie 35
 Tel. 178-07.

WYDZIAŁ TECHNICZNY
 Hortensja 6.
 Tel. 3-57 — dawny.

DEREŃ-JARZĘBINĘ-TARNINĘ

w każdej ilości kupuje

Fabryka wódek Akc. Tow. Rafinerji Spirytusu
 (przedtem Mikolasch) Lwów-Bogdanówka.

Progów kolejowych dębowych

kupię każdą ilość 6208

Zgłoszenia: „IMPOL” — Kraków, Czarnowiejska 30

Dr. WIKTOR JANKOWSKI

Dentysta

powrócił i ordynuje ul. Hetmańska 1. 10.
 od 9-1. i 3-6. 6106

Kapy

Ceraty, Chodniki,
 Meble tapicerow.,
 Dywany i Firanki

Skład Tapet S. WEISS Lwów, Sobieskiego 2. poleca 6126

Książki szkolne

dla szkół powszechnych i średnich

poleca

Księgarnia Naukowa

(Polskie Two. Pedagogiczne Lwów,
 M. ARCT. Warszawa). 6212

Lwów, Hotel George'a.

Srebro Chińskie

stołowe, z gwarancją 20-letnią poleca Stanisław WIERZBIŃSKI, — Magazyn porcelany i szkła, Lwów, ul. Halicka 4. 260

„PEZET”

Powszechne Zakłady budowlane S. A.
 we Lwowie

Dział Budowlany

przenosi swoje biura do lokalu przy
 ul. Kopernika 5. III. piętro

Telefon Nr. 142. 6192

Kasyno Zoppoty

Wolne miasto Gdańsk.

OTWARTE PRZEZ CAŁY ROK

Baccarat

Cercle prive

Roulette

Minimum 10 M. Maximum 6000 M.

Koszty podróży ze Swinemünde do Zoppot

luksusowymi statkami Północno Niemieckiego Lloyd'u zostają zwrócone nowowstępującym członkom za przedstawieniem biletu

Informacji co do podróży (bez trudności paszportowych)

koleją, statkiem, statkiem napowietrznym jak również określonych praw gry udziela

Kasyno Zoppoty